

FORENINGEN NORDEN

Medlemsblad for lokalafdelingen Fredensborg

www.fredensborg.foreningen-norden.dk

Blad nr. 58, september 2016

I Audiens

Når man sådan går gennem salene på Frederiksborg Slot bliver man mindet om Enevældens tid og om de store og blodige krige, der blev udkæmpet i den periode – ikke mindst med nabolandet Sverige. Vi har en krigerisk fortid, som nu heldigvis er afløst af venskab og samarbejde. Indrømmet – der har været kurrer på tråden – senest i forbindelse med flytningestrømmene.

Men der er ikke lige fredeligt i hele Europa. Rusland er i bogstaveligste forstand på krigsstien, hvad Ukraine er det seneste offer for.

Derfor kan man godt forstå at de baltiske lande er bekymrede. De har brug for hjælp, så de kan sikre deres grænser. Derfor er det godt at Natos generalsekretær Jens Stoltenberg har lovet at udstationere 4000 natosoldater til Baltikum.

”Det er et klart signal om at Nato er klar til at forsvare alle allierede” siger Jens Stoltenberg. Det er en klog beslutning, som vi må håbe får den ønskede virkning.

I den nyrestaurerede Audienssal

Guiden holder foredrag om Enevælden

Udgivet af Foreningen Norden Fredensborg lokalafdeling

norden.fredensborg@gmail.com

Redaktion: Bestyrelsen

Ansvarshavende redaktør: Lisa Juhler

Oplag: 125 eksemplarer Forsidefoto: Lisa Juhler

Foreningen Nordens bestyrelse:

Lisa Juhler, Axel Møllers vej 4,
3490 Kvistgård ☎ 2251 0829

Dorte Demant, Baunebjergvej 214

3050 Humlebæk ☎ 20978126

Heidi Ølgaard, Teglgårdsvej 111,

3050 Humlebæk ☎ 4919 2346

Børge Østermand, Teglgårdsvej 101,
3050 Humlebæk ☎ 4919 3648

Barbro Nielsen, Langebjergvej 354 A

3050 Humlebæk ☎ 4919 1761

Bjørn Sandberg, Hvedevænget 48,

2980 Kokkedal ☎ 61302980

Kontingent:

Personligt medlemsskab: 265 kr.

Husstandsmedlemsskab: 350 kr.

Pensionist: 165 kr. Pensionistpar: 205 kr.

Skolemedlemsskab: 495 kr.

Kommende arrangementer

**Tirsdag den 1. november kl. 15.00
på Humlebæk Bibliotek
Møde med forfatteren Henrik Brun.**

I Nordisk Læsekreds får vi besøg af forfatteren og journalisten Henrik Brun. Henrik Brun har skrevet en række kriminalromaner med reporteren Ketil Brandt. Indtil nu har han skrevet 5 bøger i serien Den danske lokkedue, Den norske lakaj, Den svenske løgner, Den finske patriot og senest i 2016 Den polske lykkejæger. Hans romaner udmærker sig ved at være spændende, aktuelle og vel-researchet.

Henrik Brun er uddannet journalist fra Danmarks Journalisthøjskole i 1993. I 1994 videreuddannet på Masters in European Journalism i Holland, Danmark og Storbritannien. Fra 1995 til 2004 var han rejsende udlandsreporter og senere indlandsjournalist på dagbladet Information.

Fra 2005 til 2014: udlandsredaktør på Kristeligt Dagblad. I 2002 modtog han EU-kommissionens Lorenzo Natali Prize for journalistik indenfor menneskerettigheder, demokrati og udvikling, og i 2001 blev han nomineret til den danske Cavling-pris.

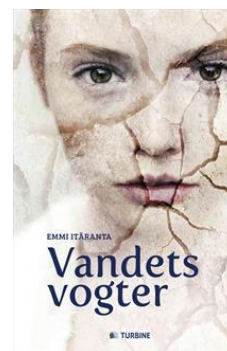
Der er gratis adgang.

**Mandag den 14. november kl. 19.00 på Humlebæk Bibliotek
Skumringstid i Norden.**

Årets tema er Fremtiden i Norden og årets tekst er fra Vandets vogter af Emmi Itäranta. Romanen handler om et fremtidens Skandinavien, hvor ferskvand er en mangelvare og strengt rationeret. Bent Skov Larsen læser årets tekst og derefter fortæller ph.d studerende ved DTU, Aviaja Lyberth Hauptmann om Arktis og den indvirkning klima- og miljøforandringer har på Arktis og de nordiske lande.

Vi slutter aftenen af med en optræden af unge fra teatergruppen Ragnarock, der bl.a. har deltaget i Fenris, et samarbejde mellem nordiske ungdomsteatergrupper.

Arrangeres i samarbejde med Humlebæk Bibliotek.

Billetter a 50 kr. For medlemmer af Biblioteksklubben og Foreningen Norden er prisen 35 kr. Billetter købes på www.fredensborgbibliotekerne.dk/detsker

En tur til fortiden

I august var vi en gruppe børn og voksne på fossiljagt i Faxe kalkbrud

Faxe Geomuseum ligger i Faxe lige op ad kalkbruddet. Vores guide gav os en fin rundvisning og et spændende foredrag om Kridttiden, om det store hav, der dækkede det meste af Skandinavien og om periodens dyre- og planteliv. Museet rummede mange af de fund, der var gjort i kalkbruddet – bl.a. en forstenet hummer, der blev fundet i 1999 af Ida på 8 år – nu kendt som Idas hummer. Vores guide, der selv er geolog og har gravet efter dinosaurer rundt omkring i verden, kunne også fortælle at Stevns og Møns klinter er enestående i verden. De er nemlig de eneste steder man kan se de lag fra kridttiden, der tydeligt viser perioden med meteornedslag og vulkanudbrud, som resulterede i dinosaurernes uddøen. Den periode lå for ca. 60 mill. år siden og kan nu ses som en mørk stribe i Møns Klint.

Det er korallerne, der har skabt kalken. Her ses en forstørret koral.

Efter rundvisningen kunne vi selv forsøge os med fossiljagt, så vi vandrede ned i kalkbruddet bevæbnede med hammer og mejsel. Nogle enestående fund blev det dog ikke til.

Efter fossiljagten tog vi en tur til Højerup gl. kirke og beundrede udsigten til Stevns Klint og trods regnvejr blev det alligevel en dejlig tur.

Sølvbryllup og Diamantbryllup

I år kan vi lykønske to par med et jubilæum – et sølvbryllup og et diamantbryllup.

Eirik og Lisbet Sekkelsten fejrede sølvbryllup

For et år siden kunne vi her i bladet læse om et venskab mellem mellem Esther og Carl Nielsen fra Humlebæk og familien Haavardsholm fra Nittedal, et venskab, som blev til ved en foreningskonference i Håbo kommune i 1985 – altså 30 år tilbage.

I dag kan vi så fortælle om en anden forbindelse, som blev skabt i venskabsbyånd, nemlig mellem

Eirik Sekkelsten og Lisbet Lyngenbo, hun som en del af Visens Venner i Nordsjælland, der besøgte Nittedal, hvor Eirik var skoleinspektør, resultat: Sølvbryllup den 29. juni 2016. Lisbet bosatte sig i Nittedal, hvor hun tog norsk lærereksamen og fik job ved skolevæsenet, og de boede der i 19 år, hvorefter de flyttede til Vanløse og bor nu med en smuk udsigt over Damhussøen.

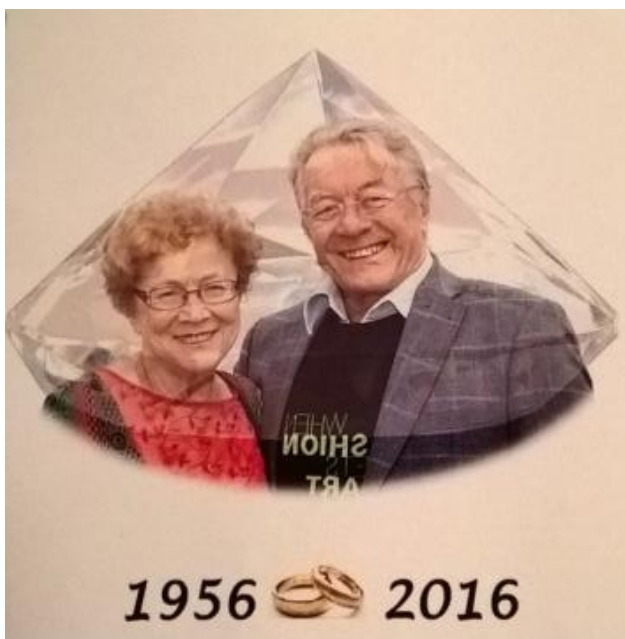

Jan og Inger Margrethe Knudsen fejrede diamantbryllup

Mange af kommunens borgere og Foreningen Nordens medlemmer kender Jan og Inger Margrethe. De er oprindelig fra Køge-egnen, men har siden de blev gift den 14. juli 1956, boet og arbejdet i Humlebæk.

Inger Margrethe kender mange af os fra hendes engagement i Humlebæk Gymnastikforening og i Børnekomiteen. Inger Margrethe og Jan har også været medlemmer af Foreningen Norden i mange år. De har deltaget i Foreningens rejser og arrangementer og i 80'erne var Jan også medlem af lokalafdelingens bestyrelse.

Vi ønsker begge par et stort tillykke.

Godhavn endnu en gang

Godhavn er og var en døgninstitution beliggende nær Tisvilde i Nordsjælland.

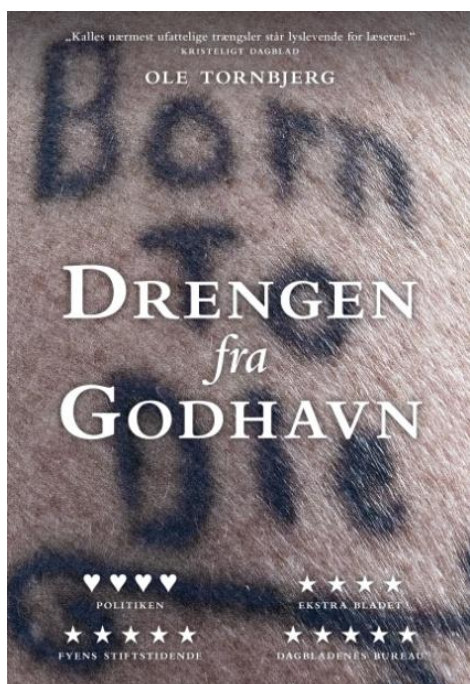
I 60'erne, hvor filmen og bogen om Godhavn foregår, er det en døgninstitution for utilpassede drenge. Dreng hjemmet ligger i naturskønne omgivelser, men hverdagen for drengene er barsk. Det er hårdt arbejde, kæft, trit og retning og overgreb og tæv i rigelige mængder.

Inge Krog, medlem af Foreningen Norden, har selv har arbejdet på døgninstitutioner i mange år. Hun har set filmen, der bygger på Ole Tornbjergs bog Drengene fra Godhavn og har denne kommentar:

Gå i biografen og se "Der kommer en dag" og læs Ole Tornbjergs bog. Græd over, at der findes mennesker, der udøver deres magtbegær overfor værgeløse børn.

Lad os få afsluttet sagen med godhavnsdrene inden det bliver for sent. Giv dem og andre børnehjemsbørn den undskyldning, de ønsker. Men husk også på, at der var gode børnehjem. Politikerne behøver ikke at tøve, det er ikke deres personlige undskyldning, men på vegne af datidens uvidenhed og svigt i et hårdt samfund.

Men der skete meget andet. Kvinder i åndssvageforsorgen blev tvangssteriliseret. "Løstgængende piger" blev forvist til Sprogø. Man fjernede børn fra deres forældre i Grønland og sendte dem til Danmark. Åndssvage grønlændere blev anbragt på Andersvænge i Slagelse, ligesom fængselsstraf for grønlændere skulle foregå i Danmark.

Der er sikkert ting jeg ikke ved eller husker, men det værste er, at det ikke ser ud til at vi har lært af fortidens fejl. Mon der er nogen, der om 50 år vil give en undskyldning til de børn, der i 2016 bliver udsat for fattigdom, vold og incest.

Med et helt arbejdsliv i Børneforsorgen har jeg gjort mig mange tanker om Godhavnsdebatten. Jeg deltog i mange kurser og fællesmøder. Godhavn havde ikke et godt ry som arbejdsplads, men vores viden var begrænset til at "det var barske drenge". Det første hold børneforingspædagoger blev uddannet i 1962. Fagforeningen DBS gjorde en stor indsats for at forbedre forholdene, og med bedre løn, kortere arbejdstid og bedre normeringer med uddannede pædagoger, skete der en markant forbedring i Børneforsorgen.

Men hvordan kunne forstanderen på Godhavn fortsætte med dit tyranni helt til 1975? Måske finder vi svaret i Ole Tornbjergs bog: Bang (Bech) havde venner i ministeriet. (Gode frokoster!) Han tog sig af de drenge, som systemet ikke vidste, hvad de skulle stille op med. Han var en af de mest respekterede forstandere på den tid. Var han? Eller var han en Dr. Jekyll og Mr. Hyde, som ingen i ministeriet gennemskuede og som de ansatte ikke turde sætte sig op imod.

I den lille landsby Horneby ved Hornbæk blev jeg født den 16. juli 1932. Inge Gellers Kro – født Andreassen. I 1954 blev jeg færdig som børnehavepædagog fra Frøbelseminariet. Tilfældigt blev min første arbejdsplads Behandlingshjemmet Baunegården i Værløse. Det blev fulgt op af en tid på børnepsykiatrisk afdeling på Bispebjerg. Som nygift og bosiddende i Humlebæk blev jeg den første pædagog på Optagelseshjemmet Børnely i Mikkelborg. Min mand og jeg drog allerede i 1959 til Skolehjemmet Himmelbjerggården ved Ry. Næste arbejdsplads blev Skolehjemmet Åløkkegården, hvor jeg havde en lille afdeling med fire konfirmerede drenge. I 1969 blev vi forstanderpar på Julemærkehjemmet i Skælskør. Efter 22 år gik min mand på pension og jeg blev sekretær for uddannelseskonsulenten i KAD. Her arrangerede vi kurser for arbejdsledige for bl.a. indvandrerkvinder. På opfordring fra direktør Niels Sættem, Jægerspris Slot, oprettede vi Slotscafeen Danner. Den eksisterer stadig, men i andet regi. I 1989 blev jeg pensioneret og bosatte mig permanent i Humlebæk. Her har min mands familie haft ejendomme siden 30erne. Man kan læse mere om min mands familie og Humlebæk i Tulinius-sagaen af Mogens Krog.

Inge og Mogens på Humlebæk Gl. Kro

Inge foran Kunstmuseet i Reykjavik i 1999. Mogens bedstefar var islænding og havde arvet nogle kunstværker, som de donerede til Einar Jonsson-museet og landsarkivet.

Lokalafdelingen har valgt at bringe dette indlæg i debatten omkring døgninstitutioner og anbringelse af børn, da det desværre er relevant og meget aktuelt.

Før fulde sejl

I Gilleleje Havn havde man i august besøg af en svensk tomastet skonnert. Det er Kvartsita, som er bygget i 1945 i Råå og som nu efter en omtumlet tilværelse er kommet til ære og værdighed som skoleskib.

Kvartsita er hjemmehørende på Skaftö. Skaftö ligger i Lysekil Skærgård ca. 70 km nord for Göteborg. På Skaftö er landsbyerne Fiskebäckskil, Grundsund, Rågårdsvik, Stockevik og Östersidan. Grundsund er et af Sveriges sidste levende og ægte fiskelejer..

I 1980'erne dannede man efter en studiecirkel om Skaftös rige og spændende søfartshistorie Föreningen för fulla segel og i 1986 købte foreningen Kvartsita. Formålet var at give ungdommen mulighed for at lære om sejlskibssejlad, navigation, sømandsskab og vedligeholdelse. Men inden da forestod et større renoverings og ombygningsarbejde.

Nu fungerer Kvartsita som uddannelsessted om vinteren og fra maj-september sejles der. Kvartsita har besøgt de fleste havne i Kattegat og Skagerak. Den deltager også i Västkustens Segelskuteträff, Nordisk Seglats og Tall Ships Race.

Kvartsita har sejlad med mange forskellige grupper:: lejrskoler, klasserejser, virksomhedssejladser og 50-års fester. Når man sejler med er man en del af besætningen og kan hjælpe til med alt muligt forskelligt. Men der er naturligvis også en fast udlært besætning, der vejleder og informerer.

Alle indtægterne fra sejladserne bruges til vedligehold af Kvartsita.

Læs mere på www.kvartsita.se